

Slätte-Ekodag - et besøg værd

Af Ole Bloch Engellyst og Kathrine Hauge Madsen, Videncentret for Landbrug

INT.
EMNER

Ole og Kathrine tog til Sveriges store økodag og oplevede spændende nyt om den svenske brug af kød- og benmelsprodukter, hestebønner, ølandshvede, spelt og emmer.

HighCrop-projektet har til formål at øge udbytterne i økologiske planteavlssædskifter – En ambitiøs målsætning, som bl.a. kræver indhentning af ny viden og inspiration fra både ind- og udland. Med hjælp fra Jordbruksverket i Sverige, fik vi derfor sammensat en 2-dages tur til Västra Götaland, hvor mere end 20 pct. af landbrugsjorden dyrkes økologisk.

Tidligt om morgenen drog vi af sted i en fælles bus med kurs mod Frederikshavn-Gøteborg færgeren. I Västra Götaland støttede Jordbruksverkets økologi-rådgivere til selskabet. Jordbruksverket er den svenske regerings ekspertmyndighed på det jordbrugspolitiske område, men har også til opgave at rådgive om bl.a. økologisk produktion. Vi mødte Niels Andresen, Katarina Holstmark og Ann-Marie Dock Gustavsson, som alle arbejder med økologi.

'Lundens Gård' og forsøgsgården 'Logården'

Lundens Gård ved Trollhättan omfatter ca. 120 ha agerjord, samt 125 ha skov mm. Den har været drevet økologisk siden 1999, og i sædskiftet indgår hestebønne, timote,

rap, hvede kløverfrø, spelt og havre. Landmand Anders Lunneryd producerer korn til Wästgöterne, som har specialiseret sig til økologisk dyrkning af gamle kornsorter. Han dyrker derfor kornsorter som ølandshvede, spelt og emmer. Han lagrer-, formaler, og pakker selv hovedparten af det korn han dyrker, derudover sælger han en stor del af melet direkte til kunderne. Gødning får Lunneryd hovedsageligt fra kød- og benmelsprodukter, som ikke har givet anledning til diskussion i Sverige. Han er netop begyndt at dyrke på rækker, efter at han havde købt en Cameleon såmaskine og radrenser i samme maskine. Han var glad for sin nye maskine, og det så generelt godt ud. Det var første sæson med rækkyrking - så der var stadig meget der skulle tilpasses.

Der er stiv lerjord på ejendommen og derfor er et af de største problemer snegle. Sneglene blev bekæmpet vha. pløjning med efterfølgende knivpakker og umiddelbart efter med en tung tallerkenharve. Dermed oplevede landmanden at han havde løst problemet med snegle. Hestebønnerne var en gammel dansk sort, som han selv tog udsæd fra på 13. år. Det er derfor en billig afgrøde i kraft af egen udsæd og ingen tilførsel af gødning. Generelt stod marken godt, men der var tydelige angreb af chokoladeplet og skimmel i marken på dette tidlige tidspunkt, og især chokoladeplet kan udvikle sig voldsomt.

Hestebønneforsøg

Efter et godt besøg hos Anders Lunneryd

var næste stop forsøgsgården, Logården, ejet af Hushållningssällskapet. I Sverige har man haft angreb af en ny type rodråds-svamp *Phytophthora pisi*, som angriber både ærter og hestebønner, derfor screener de i øjeblikket hestebønnesorter for modtagelighed overfor denne svamp, men indtil videre var der ikke synlige symptomer i forsøget.

Slätte-Ekodag

Ved ankomsten på 'Slätte-Gård' stod en ung landmand og gav hånd til alle de besøgende. Den unge landmand viste sig at være Emil Olsson, som står bag arrangementet. På gårdspladsen mellem bygninger var der opstillet en række små telte hvor firmaer, lokale rådgivere og myndigheder har boder med udstilling og længere henne var et stort telt, hvor der holdes flere foredrag i løbet af dagen. En traktor kørte ca. hver halve time ud til en nærliggende mark, hvor der er demonstration af maskiner, bl.a. kvik-up harven, men også bæltetraktorer, jordpakkere osv.

Kød og benmel

Emil er, foruden at være økologisk landmand, også forhandler af kød og benmelsprodukter (Ekoväx), som anvendes i vid udstrækning i den økologiske produktion i Sverige. Man kan f.eks. købe kalk der er beriget med kød- og benmel, hvorved man får ud bragt både kvælstof, kali og kalk. Indgangen til at anvende kød og benmel er anderledes i Sverige end den er i Danmark. Det er bredt accepteret, at det indgår i »

Slätte-Ekodag i Töraboda, Sverige med telte, hvor firmaer, lokale rådgivere og myndigheder viste produkter og ydelser frem.

FOTO: KATHRINE HAUGE MADSEN, VIDENCENTRET FOR LANDBRUG, ØKOLOGI

den økologiske produktion. Til gengæld synes svenskerne at det er utroligt, at vi her i Danmark må bruge svinegylle eller andet konventionel gylle i den økologiske planteavl - tjaa, det giver anledning til tænke over, at økologi ikke nødvendigvis er en fast defineret størrelse.

I Cameleonens hjemland

En af de maskiner, som hurtigt springer i øjnene er Cameleonen, som både er udstillet på gårdspladsen og står ude på marken. Repræsentanten fortæller, at de arbejder på at udvikle skærene, så de bliver mere holdbare; det er åbenbart lidt af en kunst at lave dem stærke, men ikke for hårde, for så knækker de, hvis de rammer en sten.

Snakker planterne sammen?

Ved demonstrationsmarken var der dagen igennem forskellige fremvisninger. Her vi mødte en forsker, som berettede, at

planterne kommunikerer med hinanden. Det viste sig oveni købet, at han mente det helt seriøst. I parcellen var sået to bygsorter, som sammen blev mindre udsat for angreb af lus, samtidig med at bestanden af mariehøns var højere. Han fortalte også, at det ikke er lige meget, hvilke sorter man blander. Nu var det svært for en dansk tilhører at fange alle pointerne, så mon ikke bygsorterne har samme sproglige problem....?

Rækkeafgrøder på en ny måde

Vi så også et forsøg med havre udlagt på 50 cm med vinterhvede indimellem. Havren skal høstes i år og vinterhveden næste år. Derved får man udlagt to afgrøder på én gang. Da vi så forsøget, var havren klart foran vinterhveden i udvikling. Det bliver spændende at følge, hvilke udbytter, der kan opnås med denne metode.

SLÄTTE-EKODAG

Slätte-Ekodag blev afholdt for tredje år i træk på arrangørerne Emil og Therese Olssons 1400 ha store økologiske ejendom Slätte Gård. Arrangementet er på rekordtid blevet en stor mødeplads for svensk økologi. I år besøgte ca. 1400 deltagere til Ekodagen
Link til Slätte-Ekodags hjemmeside:
<http://www.ekovax.se/slatte-eko.html>

Turen værd

Turen fra Danmark til Slätte-Ekodag er lang, og da vi midt om eftermiddagen, mættede af indtryk, drager hjemad for at nå færgen, var det med lidt blandede følelser - Der var nemlig fest på Slätte Gården, efter Ekodagen...